

UN ÎNVĂȚĂMÂNT DE CALITATE

IANCU Tudor, prof. Colegiul Național „Regina Maria”, Ploiești

”Ceea ce este semănat nu încolțește întotdeauna, dar ceea ce încolțește a fost întotdeauna semănat (H.Mercurius Trismegistus) - pentru a culege roadele unei activități de calitate, trebuie generat viitorul, utilizând instrumentarul prezentului, în baza experienței trecutului”.

Pornind de la cuvintele lui H. Mercurius Trismegistus și pătrunzând în domeniul educației, observăm că se acordă tot mai multă atenție calității.

Măsura dezvoltării unei societăți poate fi relevată nu numai de indicatori economici și de calitate a vieții, ci și de cei care privesc educația și calitatea școlii, respectiv de indicatori referitori la modul de organizare a cunoașterii și a învățării, de tipurile de performanțe așteptate, de calitatea activității educative și de modalitățile de distribuire în societate a educației.

Cheia spre calitatea învățământului preuniversitar constă în termenul de “adaptare”: o adaptare la vârsta copiilor, la stilurile lor de învățare, la valorile societății românești, la nevoile copiilor, la perspectivele lor de viitor. Un învățământ preuniversitar de calitate presupune integrarea valorilor și principiilor democratice, a drepturilor și obligațiilor partenerilor, fiind conceput într-un spirit de transparență, responsabilizare și implicare, atât a școlii, grădiniței, ca furnizor de educație, cât și a familiei – elev, copil și părinte – ca beneficiar al serviciului educațional.

Calitatea în educație înseamnă asigurarea pentru fiecare educabil a condițiilor pentru cea mai bună, completă și utilă dezvoltare.

Calitatea este dependentă de valorile societății în care funcționează sistemul respectiv de educație. *Valorile calității* în educație ar putea fi: democrația, umanismul, echitatea, autonomia morală și intelectuală, calitatea relațiilor interpersonale, îmbogățirea comunității, inserția optimă socială și profesională, etc.

Printre valorile care fundamentează definirea calității în educație se pot enumera:

- școala comunică/transmite cultura/civilizația;
- școala urmărește satisfacerea nevoilor și intereselor imediate ale educabililor;
- școala răspunde nevoilor sociale/comunitare.

Pentru evaluarea calității educației trebuie identificați și aplicați, în fiecare domeniu, indicatori de performanță:

- *relevanți* - se referă la rezultatele asupra cărora școala poate avea influență;
- *vizibili și măsurabili* - cu instrumente cantitative și calitative;

- *informativi* - iau în considerare contextual și situația în care funcționează unitatea școlară și pot fi utilizați în optimizarea activității din școală făcând posibile comparații “transversale” și “longitudinale”;
- *acceptabili* - percepuți ca echitabili, accesibili, ușor de înțeles și de aplicat, ”incoruptibili” și controlabili;
- *beneficiu* - creează și mențin motivația și satisfacerea grupurilor de interes;
- *eficienți* - din punct de vedere al costurilor.

Sunt necesare câteva competențe - instituționale, de grup și individuale, pentru a asigura calitatea în educație:

- abilitatea de a identifica finalitățile majore ale dezvoltării unității școlare în cadrul sistemului școlar;
- crearea unei motivații puternice pentru atingerea acestor finalități;
- decizia în legătură cu identificarea rezultatelor sistemului și ale școlii care pot fi corelate cu aceste finalități;
- decizia în legătură cu atragerea și folosirea resurselor sistemului și ale școlii;
- identificarea procedurilor care vor asigura în mod efectiv atingerea scopurilor propuse;

Organizația furnizoare de educație trebuie să asigure și să măsoare progresul înregistrat de elev, valoarea adăugată, calitatea, iar comunitatea, ca beneficiar indirect, să se implice în producerea, generarea calității în școală în funcție de propriile ei nevoi și interese.

”Calculul rezidual” sau al valorii adăugate este exprimat de ce rămâne din rezultatele obținute de elevi după ce a fost luată în considerație influența factorilor “de intrare”(aptitudinile, calitățile personale și performanțele elevilor la “intrare”, mediul social, economic și cultural, calificarea cadrelor didactice, resursele disponibile, etc.).

Calitatea se produce, se generează permanent, se măsoară și se îmbunătățește continuu, iar organizația furnizoare de educație trebuie să asigure calitatea, să implementeze propriul sistem de management și de asigurare a calității, să se autoevalueze continuu și să propună măsuri ameliorative. Școala este responsabilă de asigurarea internă a calității, dar calitatea se asigură prin dialog și pe baza de parteneriat cu toți actorii implicați. ARACIP realizează și supune aprobării Guvernului României standardele de autorizare, de acreditare și de calitate, precum și metodologiile corespunzătoare.

În asigurarea calității educației sunt avute în vedere trei domenii fundamentale de organizare și funcționare. Criteriile, standardele și indicatorii de performanță trebuie să fie astfel formulați, încât accentul să nu fie pus numai pe conformarea unei organizații la un set predeterminat sau predefinit de condiții cantitative și calitative, ci și pe angajarea deliberată, voluntară și proactivă a instituției pentru realizarea anumitor performanțe demonstrabile prin rezultate efective.

Aceste domenii sunt:

- a) capacitatea instituțională care rezultă din organizarea internă și infrastructura disponibilă pentru a îndeplini obiectivele programelor educaționale;
- b) eficacitatea educațională care constă în mobilizarea de resurse umane și financiare, cu scopul de a determina elevii să obțină rezultate cât mai bune în învățare;
- c) managementul calității care rezultă din structurile, practicile și procesele prin care se asigură în instituție îmbunătățirea continuă a serviciilor educaționale.

A. Capacitatea educațională

Trebuie să existe o concordanță între strategia de dezvoltare a școlii și contextul social economic. Instituția trebuie să dispună de o organizare coerentă și de un sistem adecvat de conducere și administrare, să aibă o bază materială și resurse financiare necesare funcționării stabile pe termen scurt și mediu precum și resurse umane pe care se poate baza pentru a realiza misiunea și obiectivele propuse asumate. De respectarea acestui standard de calitate răspunde directorul instituției.

B. Eficacitatea educațională

Acest criteriu se referă la organizarea proceselor de predare și învățare în termeni de conținut, metode și tehnici, resurse, selecție a elevilor și a personalului didactic, astfel încât acea instituție să obțină acele rezultate pe care și le-a propus prin misiunea sa, care trebuie să fie clar formulată. Seturile de criterii de evaluare care corespund eficacității educaționale vizează:

a) proiectarea obiectivelor și rezultatelor;

- formularea clară și ușor de înțeles;
- asocierea riguroasă cu proceduri adecvate de evaluare internă a gradului de realizare;

b) organizarea cadrului de realizare a învățării, prin:

- planuri, programe de învățământ, metode de predare, criterii și tehnici de evaluare a elevilor, copiilor;
- recrutarea și dezvoltarea adecvată a personalului didactic;
- resursele și facilitățile de învățare disponibile, legate de activitatea financiară a instituției;
- organizarea fluxurilor de predare, învățare și examinare a copiilor, elevilor;

c) procesul de învățământ, prin:

- cadrele didactice trebuie să transmită integral conținuturile programelor școlare;
- trebuie să existe concordanța între rezultatele copiilor, elevilor la evaluările interne și cele obținute la evaluările externe (răspunde directorul școlii);
- instituția trebuie să reușească să asigure valoare adăugată pentru fiecare elev.

d) calitatea documentelor școlare.

Documentele de proiectare didactică de perspectivă, documentele de proiectare didactică imediată și fișele de evaluare trebuie întocmite conform reglementărilor în vigoare.

e) *criterii de evaluare a calității constituie* următoarele: rata de promovabilitate, rata de absenteism, rata de repetenție, rata de abandon, promovabilitatea la examene, rezultatele obținute la examene, rezultatele la olimpiade și concursuri, participări la expoziții și sesiuni naționale de comunicări științifice cu referate, acordarea de burse pentru merite deosebite, activități extrașcolare - activități și parteneriate cu ONG, Poliție, Jandarmerie, Crucea Rosie, cercuri, cenacluri, expoziții.

f) *resurse umane*. Constituie standarde de calitate următoarele:

- gradul de acoperire cu personal didactic calificat;
- calitatea personalului didactic (calificative anuale, perfecționări și performanțe atinse);
- personal didactic titular;
- continuitatea personalului didactic;
- autoevaluarea cadrelor didactice. Asigurarea calității în învățământul preuniversitar este sarcina fiecărui cadru didactic și a fiecărei unități de învățământ. Doar o autoevaluare obiectivă și eficientă poate determina cunoașterea realității, stabilirea neconformităților minore și majore, a măsurilor preventive și corective și ameliorarea activității școlii;
- prestația pedagogică a cadrelor didactice relevată prin asistența la ore/activități didactice. Evaluarea se va realiza pe baza observațiilor continute în fișele de asistență la ore efectuate de conducerea unității, de responsabilul de catedră/arie curriculară realizate pe parcursul anului școlar.

g) *resurse curriculare*:

- stabilirea disciplinelor opționale în corelație cu opțiunile educaționale ale elevilor, copiilor, resursele materiale de care dispune instituția, personalul didactic de care dispune școala, numărul de ore stabilit prin planul de învățământ;
- asigurarea concordanței între tematica disciplinelor opționale și specializările la care școlarizează unitatea de învățământ;

h) *ethos-ul, climatul și cultura școlară* care trebuie să susțină atingerea scopurilor educaționale stabilite. Constituie criterii de calitate următoarele:

- caracterul democratic și consultativ al elaborării deciziilor;
- aplicarea fermă și continuă a deciziilor comunicate departamentelor subordonate;
- strategia de abordare a urgențelor pentru ca acestea să nu se transforme în crize;
- modul de soluționare a conflictelor;
- legalitatea sancțiunilor acordate;
- realizarea și păstrarea în întreaga unitate de învățământ a unui climat de muncă și responsabilitate, de studiu, de competiție, favorabil desfășurării eficiente a activității;
- preocupări pentru asigurarea protecției și siguranței elevilor;
- relaționarea corectă a directorului unității de învățământ cu participanții la actul educativ.

i) *relația cu comunitatea și parteneriate*.

- școala trebuie să fie importantă din perspective economică și socio-culturală a zonei;
- părinții trebuie să se implice și să li se acorde asistență;
- școala trebuie să prezinte interes pentru comunitatea locală;

C. Managementul calității

Acesta trebuie să fie centrat pe acele strategii, structuri, tehnici și operații prin care instituția demonstrează că își evaluează performanțele de asigurare și îmbunătățire a calității educației și dispune de sisteme de informații care demonstrează rezultatele obținute în învățare. Importanța acestui domeniu constă, pe de o parte, în concentrarea asupra modului în care instituția gestionează asigurarea calității tuturor activităților sale, iar pe de alta, de a face publice informațiile și datele care probează un anumit nivel al calității.

Cele trei domenii sunt complementare, iar utilizarea lor este obligatorie, în conformitate cu prevederile legale. În acest sens, orice instituție de învățământ preuniversitar este invitată să ajungă la stadiul în care dispune de mijloacele și informațiile care sunt structurate pe cele trei domenii, ținând cont de profilul său specific și de misiunea și obiectivele pentru care a optat.

Conducătorul instituției, prin Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității din instituție este responsabil de elaborarea și realizarea strategiilor privind calitatea, structurate pe cele trei domenii.

Bibliografie

1. Josan, S. Lecții de management și calitatea educației. Tribuna învățământului, nr.649, 2005
2. Perspective interdisciplinare în învățământul românesc. (studii de specialitate), Botoșani, 2004.
3. Coord. Dogaru, V.; Drăghicescu, L. Educație și dezvoltare profesională. Craiova, Ed. Scrisul Românesc, 2011
4. Babanski, I. K. Optimizarea procesului de învățământ. București, EDP, 1979

CZU:37.018.43:390

INTERCULTURAL EDUCATION IN SOUTHERN EUROPE. THE EXAMPLE OF GREECE AND ITALY

KAROUNTZOU Georgia

adj. lecturer Hellenic Open University

***Rezumat.** Imigrația este acum o realitate globală. Mișcările populațiilor dintr-o țară în alta afectează compoziția demografică a țărilor gazdă și formează societăți cu caracter multicultural. Această neomogenitate a fost extinsă la școala modernă greacă și italiană, care a fost chemată să gestioneze cursurile cu o populație eterogenă de studenți. Acest lucru a creat necesitatea redefinirii politicii educaționale pentru a face față noilor provocări de învățare.*

Cuvinte-cheie: *Imigrația, societate multiculturală, redefinirea politicii educaționale*